

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy FAMUR S.A. za rok 2008

Katowice
23 kwietnia 2009

GRUPA FAMUR

mining solutions

www.famur.com.pl

– SPIS TREŚCI –

1. Podstawowe informacje	3
1.1. Informacje o Grupie Kapitałowej Famur S.A.	3
1.2. Charakterystyka podstawowej działalności Grupy FAMUR S.A.	3
1.3. Skład Grupy Kapitałowej Famur S.A.	4
1.4. Struktura własnościowa Famur S.A.	5
2. Organizacja i zarządzanie	6
2.1. Zarząd Famur S.A.	6
2.2. Rada Nadzorcza Famur S.A.	6
2.3. Wykaz akcji będących w posiadaniu grupy osób zarządzających i nadzorujących Spółkę	7
3. Zatrudnienie i sytuacja płacowa	7
4. Sytuacja marketingowa Grupy Kapitałowej Famur S.A.	7
5. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej Famur S.A.	9
6. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej Famur S.A.	12
7. Informacje dodatkowe	15
7.1 Źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi	15
7.2 Inwestycje w finansowe aktywa trwałe	15
7.3 Transakcje z podmiotami powiązanymi	16
7.4 Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązania warunkowe	17
7.5 Postępowania sądowe	18
7.6 Badania i Rozwój	18
7.7 Ochrona środowiska	18
8. Ocena zarządzania zasobami finansowymi	19
9. Umowy znaczące	19
10. Informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdania finansowego	19
11. Istotne czynniki ryzyka i zagrożeń wpływających na działalność spółki	20
12. Oświadczenia Zarządu Famur S.A.	21
13. Opis systemu kontroli wewnętrznej w Grupie kapitałowej FAMUR S.A.	21

1. Podstawowe informacje

1.1. Informacje o Grupie Kapitałowej Famur S.A.

Producent kombajnów ścianowych Fabryka Maszyn FAMUR S.A. z siedzibą w Katowicach jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej FAMUR S.A. W sierpniu 2006r. spółka debiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie gdzie notowanych jest 481,5 mln akcji pod skrótem FMF.

Rok 2008 w Grupie FAMUR upłynął pod znakiem restrukturyzacji spółek zależnych oraz dalszego porządkowania struktury organizacyjnej Grupy. W I półroczu 2008 roku w wyniku przekształcenia PIOMA ODLEWNIA SP. Z O.O. powstała spółka akcyjna POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A. Aktualnie skupia i zarządza pracą dwóch odlewni, których łączna roczna produkcja przekracza 60 tys. ton. 1 lipca 2008 zarejestrowano podział spółki zależnej PIOMA S.A. W wyniku podziału została wydzielona nowa spółka pod firmą PIOMA INDUSTRY Sp. z o.o.

1.2. Charakterystyka podstawowej działalności Grupy FAMUR S.A.

KOMPLEKS ŚCIANOWY

Grupa Kapitałowa FAMUR S.A. jest znaczącym producentem maszyn pozwalających wydobywać węgiel w technice ścianowej. Kompleks ścianowy składający się z kombajnu, przenośnika zgrzeblowego oraz zmechanizowanej obudowy ścianowej, projektowany jest zgodnie z potrzebami klienta by w sposób najbardziej efektywny i bezpieczny eksploatować dane złożo. Produkowane maszyny posiadają bardzo dobry stosunek jakości do ceny.

KOMBAJN ŚCIANOWY

Producentem kombajnu ścianowego najbardziej zaawansowanego technologicznie składnika kompleksu ścianowego jest spółka FAMUR. Kombajn porusza się wzdłuż ściany na przenośniku zgrzeblowym i za pomocą organów urabiających kruszy i ładuje węgiel. Urobek odbierany jest poprzez przenośnik zgrzeblowy. Kombajny produkcji FAMUR są w stanie eksploatować pokłady o wysokości 1,1m – 6m.

PRZENOŚNIK ZGRZEBŁOWY ŚCIANOWY

W kompleksie ścianowym przenośnik odpowiedzialny jest za transport skruszonego przez kombajn węgla wzdłuż ściany węglowej oraz z wyrobiska. Jego działanie oraz parametry dostosowane są do parametrów technicznych pracującego na ścianie kombajnu. Producentem tego urządzenia jest spółka NOWOMAG, która w swojej historii wyprodukowała przenośniki operujące na długościach ściany do 300 metrów.

ZMECHANIZOWANA OBUDOWA ŚCIANOWA

Zadaniem obudowy jest podpieranie stropu powyżej ściany wydobywczej i zabezpieczanie tym samym pracujących w niej górników oraz sprzętu. Stanowi ona ochronę dla pozostałych elementów kompleksu ścianowego. Producent obudów FAZOS oferuje szeroką ich gamę dla wysokości wyrobiska

od 0,46 do 6,0 metrów. Zmechanizowana obudowa ścianowa zazwyczaj zbudowana jest z od 50 do 175 sekcji o szerokości od 1,5-1,75m każda, wytrzymujących nacisk do 1200 ton. Obudowa poruszana jest za pomocą elementów hydrauliki siłowej i współpracuje z kombajnem oraz przenośnikiem. Cykl życia zmechanizowanej obudowy ścianowej (do remontu) to 7-8 lat a jej cena zależna jest od długości ściany (tj. od liczby wymaganych sekcji) i jej wysokości i może wynieść kilkadziesiąt milionów złotych. Produkcją hydraulicznych systemów sterowań do obudów zmechanizowanych w Grupie Kapitałowej zajmują się spółki DAMS oraz GEORYT.

Maszyny składające się na kompleks ścianowy produkcji Grupy Kapitałowej FAMUR sprawdziły się w najtrudniejszych warunkach eksploatacyjnych za jakie uważa się te panujące w polskich i

czeskich kopalniach ze względu na głębokość zalegania pokładów węgla. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu Grupa FAMUR jest w stanie wyprodukować maszyny o najwyższej jakości oraz niezawodności zwiększające wydajność ściany dzięki ich kompatybilności.

Uzupełnieniem oferty są oferowane przez spółkę zależną PIOMA kolejki do transportu górników i sprzętu pod ziemią oraz różnego rodzaju przenośniki do dalszego transportu urobku.

Powstała w wyniku podziału w 2008 roku PIOMA INDUSTRY zajmuje się produkcją wielkogabarytowych konstrukcji oraz innych urządzeń m.in. urządzeń dźwigowych oraz służących do podmorskiego wydobycia ropy i gazu (tzw. off-shore mining)

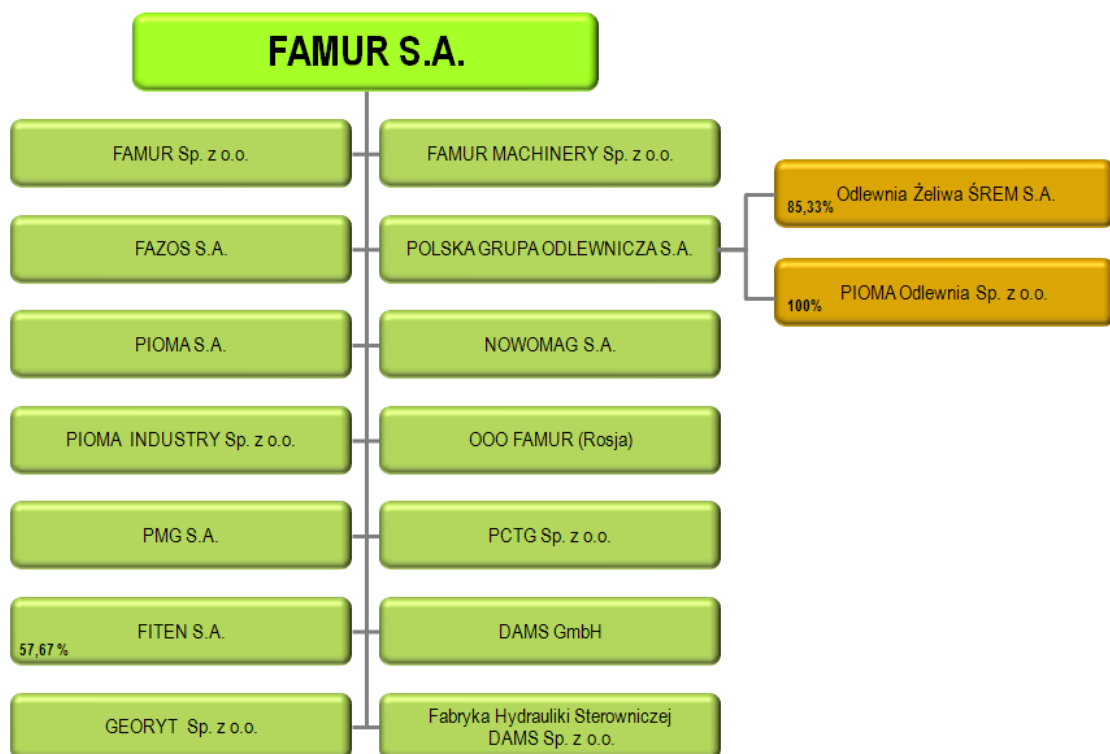
Istotnym dla Grupy jest również segment odlewniczy. Grupa FAMUR posiada aktualnie dwie odlewnie, których łączna roczna produkcja przekracza 60 tys. ton. Część produkcji przeznaczona jest na wewnętrzne potrzeby Grupy (jest to część produkcji spółki Pioma–Odlewnia) natomiast większość skierowana jest do odbiorców zewnętrznych przede wszystkim na rynkach zagranicznych Unii Europejskiej i Norwegii. Wybijającymi się rynkami dla naszych odlewów w UE są Niemcy oraz Szwecja.

1.3. Skład Grupy Kapitałowej Famur S.A.

Tworzenie Grupy Kapitałowej podmiotów mogących wyprodukować cały kompleks ścianowy rozpoczęło się w 2003r. zakupem przez FAMUR S.A. spółki NOWOMAG S.A. Rozwój Grupy był dynamiczny - w ciągu kilku lat powiększyła się ona o kilkanaście spółek.

Na koniec 2008r. Grupa Kapitałowa składała się z Jednostki Dominującej oraz szesnastu spółek zależnych. Każdy z podmiotów Grupy FAMUR specjalizuje się w określonym profilu maszyn i urządzeń i stanowi uzupełnienie kompleksowej, obecnie prezentowanej oferty.

Opis zmian w strukturze Grupy został przedstawiony w pkt. 7.2.

Spółki wchodzące w skład Grupy FAMUR S.A.:

Spółka	Siedziba	Działalność podstawowa	Udział	Data przejęcia kontroli / utworzenia
1 Famur S.A.	Katowice	produkcja kombajnów		lipiec 2002
2 Nowomag S.A.	Nowy Sącz	produkcja przenośników zgrzeblowych	100%	wrzesień 2003
3 Fazos S.A.	Tarnowskie Góry	produkcja obudów ścianowych	100%	marzec 2005
4 Pioma S.A.	Piotrków Trybunalski	produkcja przenośników, kolejek i maszyn przeładunkowych	100%	grudzień 2005
5 Pioma Industry Sp. z o.o.	Piotrków Trybunalski	konstrukcje wielkogabarytowe i produkcja innych urządzeń	100%	lipiec 2008
6 Polska Grupa Odlewnicza S.A.	Piotrków Trybunalski	produkcja i sprzedaż odlewów	100%	grudzień 2005
7 Odlewnia Żeliwa Śrem S.A.	Śrem	produkcja odlewów	* 85,33%	czerwiec 2007
8 Pioma Odlewnia Sp. z o.o.	Piotrków Trybunalski	produkcja odlewów	* 100%	sierpień 2007
9 Polskie Maszyny Górnicze S.A.	Katowice	handel zagraniczny	100%	lipiec 2005
10 Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o.o.	Katowice	prace badawczo-rozwojowe	100%	wrzesień 2005
11 OOO Famur	Rosja	działalność serwisowa	100%	lipiec 2002
12 FITEN S.A.	Katowice	wspomaganie handlu zagranicznego	**57,67%	styczeń 2007
13 DAMS GmbH	Niemcy	produkcja sterowań, hydraulika siłowa	100%	sierpień 2007
14 Fabryka Hydrauliki Sterowniczej DAMS Sp. z o.o.	Siemianowice Śląskie	produkcja sterowań, hydraulika siłowa	100%	listopad 2007
15 Georyt Sp. z o.o.	Siemianowice Śląskie	produkcja układów sterowań	100%	maj 2007
16 FAMUR Sp. z o.o.	Katowice	działalność handlowa	100%	grudzień 2007
17 FAMUR MACHINERY Sp. z o.o.	Katowice	produkcja kombajnów	100%	grudzień 2007

* pośrednio przez spółki zależne

** Na dzień przekazania niniejszego raportu Emitent nie posiada akcji w spółce FITEN S.A.

Zgodnie z założeniami koncepcyjnymi do MSR/MSSF par. 29.30 dane informacje są istotne, jeżeli ich pominięcie lub zniekształcenie może wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie sprawozdania finansowego. Jako że dane finansowe niżej wymienionych spółek zależnych nie zniekształcają informacji o wynikach finansowych Grupy FAMUR S.A., Zarząd podjął decyzję o ich niekonsolidowaniu.

Spółki nie objęte konsolidacją:

- 1) Famur Machinery Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach,
- 2) Famur Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach,
- 3) Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach,,
- 4) OOO FAMUR Sp. z o.o. z siedzibą w Rosji,
- 5) Dams GmbH, spółka na terenie Niemiec,
- 6) Fabryka Hydrauliki Sterowniczej DAMS Sp. z o.o. w Siemianowicach Śląskich

1.4. Struktura własnościowa Famur S.A.

Na dzień 31.12.2008r. kapitał zakładowy spółki wynosił 4.815.000 zł i dzielił się na 481.500.000 akcji serii A i B o wartości nominalnej 0,01 zł każda. Wszystkie wyemitowane akcje są akcjami zwykłymi bez żadnego uprzywilejowania co do uczestnictwa w podziale zysku.

Akcjonariusz	Liczba akcji	Ilość głosów na WZA	% udział w strukturze
TDJ Investments Sp. z o.o.	343.226.896	343.226.896	71,28%
Tomasz Domogała	27.366.855	27.366.855	5,68%
ING OFE	29.788.083	29.788.083	6,19%
Pozostali akcjonariusze	81.118.166	81.118.166	16,85%

W 2008 roku nie nastąpiły zmiany w ilości akcji w posiadaniu znaczących akcjonariuszy. Zarząd informuje, iż pan Tomasz Domogała jest podmiotem dominującym w stosunku do spółki TDJ Investments, w skutek czego sprawuje pośrednio kontrolę nad znacznym pakietem akcji FAMUR S.A.

2. Organizacja i zarządzanie

2.1. Zarząd Famur S.A.

Na dzień 01.01.2008r. w skład Zarządu wchodził:

Tomasz Jakubowski	Prezes Zarządu
Waldemar Łaski	Wiceprezes Zarządu
Wojciech Wrona	Wiceprezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu
Ryszard Bednarz	Wiceprezes Zarządu

W dniu 21 stycznia 2008 roku rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu złożył pan Wojciech Wrona. W dniu 28 maja 2008 Rada Nadzorcza Emitenta powołała do Zarządu pana Łukasza Powierża powierzając mu pełnienie z dniem 1 czerwca 2008 r. funkcji Wiceprezesa Zarządu. W dniu 17 września 2008 roku Rada Nadzorcza Emitenta powołała do Zarządu pana Zbigniewa Fryzowicza powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu.

W związku z opisanymi wyżej zmianami skład Zarządu na dzień 31.12.2008r. wyglądał następująco:

Tomasz Jakubowski	Prezes Zarządu
Waldemar Łaski	Wiceprezes Zarządu
Beata Zawiszowska	Wiceprezes Zarządu
Ryszard Bednarz	Wiceprezes Zarządu
Łukasz Powierża	Wiceprezes Zarządu
Zbigniew Fryzowicz	Wiceprezes Zarządu

Zarząd kierował całokształtem działalności, prowadził bieżące sprawy przedsiębiorstwa oraz reprezentował je na zewnątrz zgodnie z kodeksem spółek handlowych, statutem Spółki i Regulaminem Zarządu.

Po zakończeniu roku obrotowego, w dniu 6 kwietnia 2009r. rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu złożył pan Łukasz Powierża. Tego samego dnia Rada Nadzorcza Emitenta powołała do Zarządu pana Szymona Jarno, powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu do spraw eksportu.

2.2. Rada Nadzorcza Famur S.A.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 01.01.2008r.:

Jacek Domogała	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Tomasz Domogała	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Gabriela Koronowska	Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Wieczorek	Członek Rady Nadzorczej
Tadeusz Uhl	Sekretarz Rady Nadzorczej

W dniu 23 czerwca 2008r. Pani Gabriela Koronowska złożyła rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Emitenta. Jednocześnie Zwyczajne Walne Zgromadzenie uzupełniło skład Rady Nadzorczej, powołując na wspólną dwuletnią kadencję Pana Jacka Osowskiego.

W związku z opisanymi powyżej zmianami skład Rady Nadzorczej na dzień 31.12.2008r. wyglądał następująco:

Jacek Domogała	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Tomasz Domogała	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jacek Osowski	Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Wieczorek	Członek Rady Nadzorczej
Tadeusz Uhl	Sekretarz Rady Nadzorczej

Informacja na temat wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących została podana w pkt. 52 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy FAMUR S.A za rok 2008. Nie występują inne umowy, które wiązałyby się z wypłatą rekompensat dla powyższych osób w momencie rozwiązania stosunku pracy.

2.3. Wykaz akcji będących w posiadaniu grupy osób zarządzających i nadzorujących Spółkę

Łącznie akcje FAMUR S.A. posiadane przez Zarząd gwarantują 0,4% głosów na WZA.

	Liczba akcji na 31.12.2008	%
<u>zarządzający:</u>		
Tomasz Jakubowski	986.005	0,20%
Waldemar Łaski	695.500	0,14%
Beata Zawiszowska	321.000	0,07%
Łukasz Powierża	21.222	0,00%
Zbigniew Fryzowicz	2.568	0,00%
		0,41%
<u>nadzorujący:</u>		
Tomasz Domogała	27.366.855	5,68%
Jacek Domogała	3.098.934	0,64%
		6,32%

3. Zatrudnienie i sytuacja płacowa

W tabeli poniżej przedstawiono informację o przeciętnym zatrudnieniu w Grupie Kapitałowej FAMUR S.A.:

	rok 2008	rok 2007
Pracownicy umysłowi	999	1 204
Pracownicy fizyczni	2 983	3 681
Pracownicy na urloпах wychowawczych	7	6
OGÓŁEM	3 989	4 891

	rok 2008	rok 2007
koszty zatrudnienia		
Wynagrodzenia	166 743	151 715
Składki na ubezpieczenie społeczne	28 269	28 004
Inne świadczenia pracownicze	8 479	7 277
RAZEM	203 491	186 996

4. Sytuacja marketingowa Grupy Kapitałowej Famur S.A.

Głównym produktem Grupy FAMUR są maszyny i urządzenia związane z wydobywaniem węgla w technice ścianowej, w tym m.in. kombajny ścianowe, zmechanizowane obudowy ścianowe, przenośniki zgrzeblowe, kruszarki, przenośniki taśmowe oraz wyposażenie uzupełniające: kolejki spągowe służące do transportu pracowników i sprzętu, kolejki podwieszane, siłowniki hydrauliczne.

Wraz z rozwojem grupy kapitałowej istotną pozycję w przychodach ze sprzedaży stanowi segment odlewów oparty o zakłady spółek Piomy Odlewnia Sp. z o.o. i Odlewnia Żeliwa ŚREM S.A.

	Maszyny górnice	Inne urządzenia dla górnictwa	Urządzenia dźwigowe, przeładunkowe i do wydobycia ropy i gazu	Odlewy	Pozostała działalność	Razem
Rok 2008						
Przychody ze sprzedaży	506 573	118 075	77 369	276 264	110 789	1 089 070
Zysk brutto na sprzedaży	197 259	34 252	15 696	52 058	15 640	314 905
Zysk na sprzedaży	134 474	21 073	9 890	30 511	7 063	202 011
Rok 2007						
Przychody ze sprzedaży	521 908	66 256	110 623	171 263	39 114	909 164
Zysk brutto na sprzedaży	152 571	22 256	23 267	33 997	10 505	242 596
Zysk na sprzedaży	86 223	12 252	12 299	19 387	4 615	134 776

W okresie 2008 roku Grupa FAMUR zrealizowała sprzedaż dla sektora górnictwa za kwotę ponad 624 mln zł (maszyny górnicze i inne urządzenia dla górnictwa) co stanowi wzrost do analogicznego okresu roku ubiegłego o 6%, a w wartościach nominalnych o ponad 36 mln zł. Godnym uwagi jest fakt iż znacznemu polepszeniu uległa marża na sprzedaży w segmencie maszyn górniczych. Wzrosła o 10 punktów procentowych osiągając wartość 26,5%. Dzięki takiemu poziomowi marży możliwym było wypracowanie w 2008 roku zysku na sprzedaży w segmencie maszyn górniczych na poziomie 134 mln zł, czyli poziomie równym zyskowi na sprzedaży ze wszystkich segmentów w roku 2007. Istotnym składnikiem przychodów Grupy jest sprzedaż odlewów, która w 2008 roku osiągnęła poziom 276 mln zł. Przychody tego segmentu w 2008 roku wzrosły o 105 mln zł w stosunku do roku 2007. Powodem tego jest konsolidacja wyników Odlewni Żeliwa ŚREM (w roku 2007 wyniki Odlewni Żeliwa ŚREM były konsolidowane tylko za II półrocze). Prowadzona restrukturyzacja w przypadku tak dużego przedsiębiorstwa jakim jest OŻ ŚREM (2-ga co do wielkości odlewnia w kraju) wymaga czasu. Procesy restrukturyzacyjne przebiegają zgodnie z planem, a korzyści z nich płynące są możliwe już do zaobserwowania. Mimo konsolidacji wyników OŻ ŚREM za cały rok marża na sprzedaży w segmencie odlewów oscyluje w granicach poziomu 11 % czyli poziomie z roku 2007.

Rynek krajowy

Główne produkty oferowane na rynku krajowym stanowią poszczególne elementy kompleksu ścianowego. Rynek krajowy charakteryzuje się dużą ilością przetargów przygotowywanych przez głównych producentów węgla kamiennego t.j. Kompanię Węglową, Jastrzębską Spółkę Węglową oraz Katowicki Holding Węglowy. Przetargi te ogłaszane są zarówno na nowe maszyny i wyposażenie oraz na części zamienne lub remonty i modernizacje.

W przypadku kombajnów ścianowych rynek krajowy przedstawia również pewną cechę charakterystyczną – większość kombajnów produkowanych przez FAMUR jest w Polsce dzierżawiona lub leasingowana. Niemniej zauważyć można, iż w ostatnich okresach kopalnie są również skłonne dokonywać zakupów tych maszyn.

Krajowy sektor górnictwa składa się z następujących podmiotów:

- Kompania Węglowa SA - grupująca 17 kopalń i 5 zakładów
- Katowicki Holding Węglowy SA - grupujący 5 kopalni
- Jastrzębska Spółka Węglowa SA - grupująca 6 kopalni
- Lubelski Węgiel Bogdanka SA
- Południowy Koncern Węglowy SA – grupujący 2 zakłady górnicze.

Trzy pierwsze spółki skupiają ponad 90% krajowych kopalni węgla kamiennego i są głównymi odbiorcami na krajowym rynku maszyn górniczych. Wieloletnia obecność spółek Grupy FAMUR w

sektorze maszyn górniczych, zdobyte doświadczenie w kontaktach na rynkach zagranicznych oraz dysponowanie uznanymi produktami sprawiają, że Grupa FAMUR jest istotnym partnerem dla krajowego przemysłu wydobywczego.

Rynki zagraniczne

Sprzedaż Grupy FAMUR na rynkach zagranicznych wsparta jest aktywną eksploracją tych rynków przez spółkę Polskie Maszyny Górnicze. Pozycja oraz funkcjonowanie Grupy na rynkach zagranicznych są ściśle związane z możliwościami rozwoju światowego górnictwa. W ostatnich latach można było zaobserwować na świecie wzrost wydobywania węgla oraz powstanie nowych ośrodków wydobywczych (głównie w Rosji, Indiach i Chinach) co stwarza szanse dalszego wzrostu eksportu.

Zagraniczni kontrahenci często szukają kompleksowych rozwiązań do uzbrojenia ściany, przykładem może być kontrakt rosyjski, którego realizację Grupa FAMUR zakończyła na początku 2008. Z tego też względu wartość kontraktów zagranicznych z reguły znacznie przewyższa wartość kontraktów zawieranych na krajowym rynku.

Sprzedaż eksportowa Grupy wyniosła ponad 46% przychodów a w wartościach nominalnych przekroczyła 505 mln zł. Dynamikę poszczególnych rynków zagranicznych przedstawia poniższa tabela:

<i>Przychody ze sprzedaży</i>	<i>Rok 2008</i>	<i>Rok 2007</i>	<i>Dynamika</i>	<i>Udział %</i>
Polska	583 942	456 812	28%	53,6%
Rosja	50 211	155 448	-68%	4,6%
Unia Europejska	320 881	192 885	66%	29,5%
Meksyk	60 232	35 023	72%	5,5%
Pozostałe	73 804	68 996	7%	6,8%
RAZEM	1 088 956	909 164	20%	
Eksport łącznie	505 128	452 352	12%	46,4%

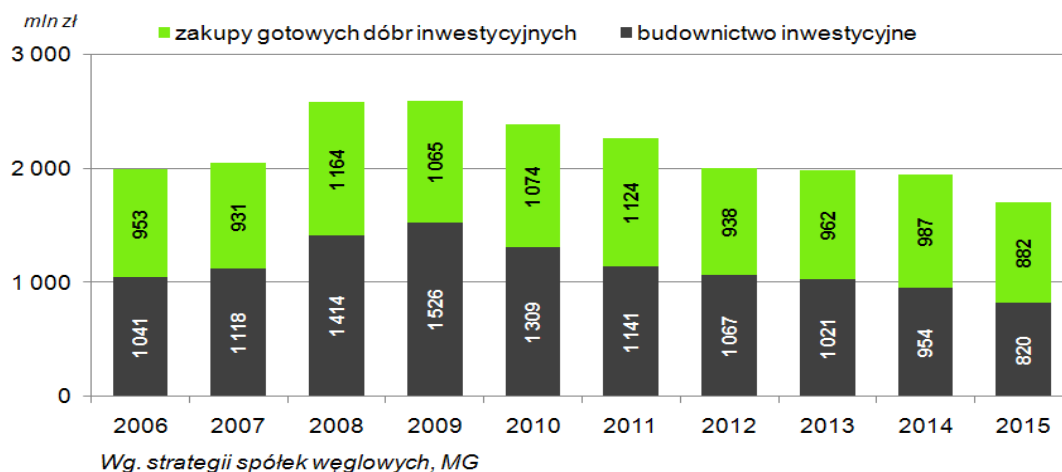
Konkurencję na tych rynkach stanowi kilka wyspecjalizowanych firm takich jak Joy Mining Machinery będący częścią holdingu JOY GLOBAL, Deutsche Bergbau Technik (zakupiona pod koniec 2006 roku przez amerykańską grupę BUCYRUS International, Inc.), grupa ZIM-Kopex, a w zakresie kombajnów ścianowych niemiecka spółka EICKHOFF GmbH.

Innowacyjność

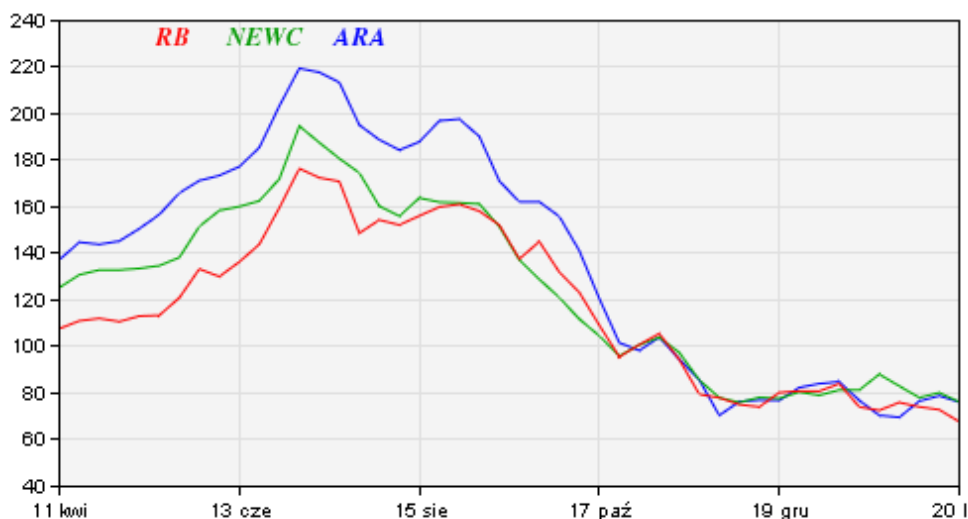
Spółki Grupy FAMUR nieustannie pracują nad rozwojem własnych produktów oraz podnoszeniu ich jakości oraz trwałości. Zarząd jak i pracownicy mają świadomość, iż aby konkurować z zagranicznymi producentami sprzętu górniczego produkty Grupy FAMUR muszą się rozwijać oraz zapewniać najwyższą jakość. Inżynierowie projektujący maszyny i urządzenia starają się dostosować je do potrzeb płynących z rynku. W Grupie FAMUR spółką odpowiedzialną za badania i rozwój jest Polskie Centrum Techniki Górniczej. Zaprezentowany w ubiegłym roku system informatycznej infrastruktury kopalnianej e-kopalnia wzbudza coraz większe zainteresowanie. System ten, stosowany w trakcie prac wydobywczych, umożliwia monitorowanie z powierzchni kopalni, maszyn pracujących pod ziemią. W dalszym ciągu trwają prace nad jego udoskonaleniem oraz rozszerzeniem o nowe elementy m.in. system do geosejsmicznej kontroli ściany. Głównymi celami stawianymi przed systemem e-kopalnia jest zwiększenie wydajności wydobywania oraz poprawa bezpieczeństwa pracy.

5. Charakterystyka zewnętrznych i wewnętrznych czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej Famur S.A.

Sprzedaż Grupy FAMUR w dużej części uzależniona jest od nakładów inwestycyjnych realizowanych w kopalniach, które dotyczą zarówno modernizacji i remontów istniejącego u nich wyposażenia jak i zakupów maszyn w związku z przygotowywaniem nowych ścian wydobywczych. W tym kontekście bardzo pozytywnie należy ocenić zapowiedzi płynące ze strony przedstawicieli rządu oraz krajowych spółek górniczych o zwiększaniu nakładów inwestycyjnych w polskich kopalniach. Jest to tym bardziej korzystne, że zapowiadane nakłady mają charakteryzować się większymi kwotami niż w latach 2003-2007. W wielu publikacjach szacowane kwoty wynoszą 15-20 miliardów złotych do wydatkowania do roku 2017 (niektóre publikacje mówią o roku 2020). Stwarza to więc bardzo korzystne perspektywy na rynku krajowym dla całej Grupy Kapitałowej. Planowane nakłady w poszczególnych latach zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Z uwagi na rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną prognozowany jest wzrost zużycia węgla w Europie i na świecie w następnych dekadach. Koniunktura na rynku węgla w ostatnich latach charakteryzowała się znacznym wzrostem popytu oraz znacznym wzrostem cen węgla, którego cena w szczytowym momencie przekroczyła w portach europejskich 200 USD/t. Załamanie na światowych rynkach finansowych oraz spodziewane spowolnienie gospodarcze na całym świecie pociągnęło za sobą spadek cen surowców w tym węgla. Poniższy wykres przedstawia ceny węgla w USD za tonę w porcie europejskim (ARA), australijskim (Newcastle) oraz afrykańskim (Richards Bay).

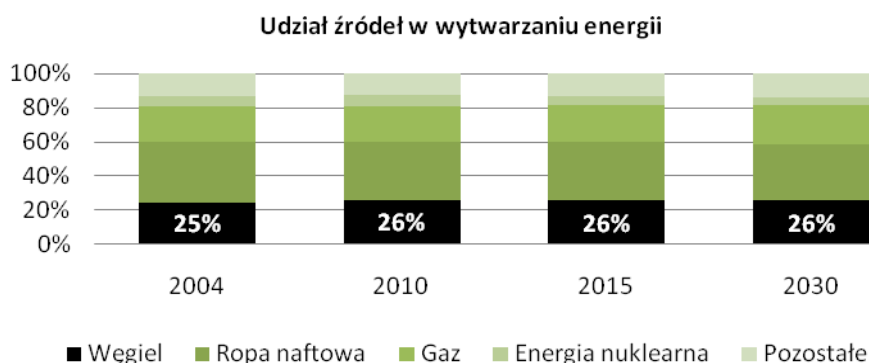
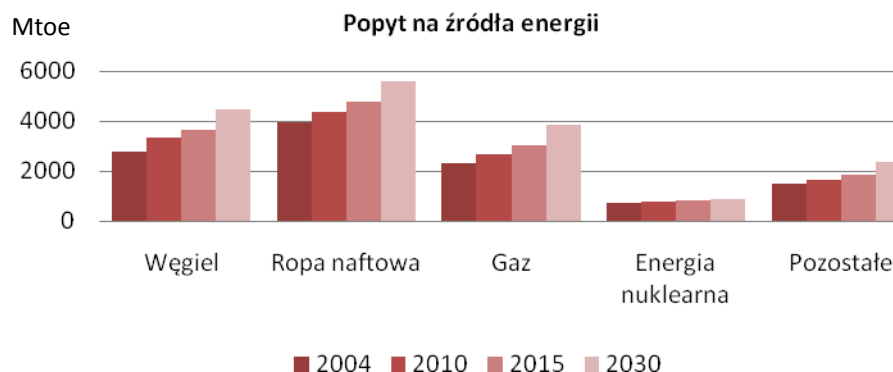
Źródło: GlobalCOAL za wnp.pl

Spadek cen węgla od połowy 2008 roku nie spowodował w kraju spadku popytu na maszyny służące do jego eksploatacji. Mimo spadku cen węgla na rynkach światowych, polskim kopalniom udało się wynegocjować ceny dostaw w roku 2009 na poziomach wyższych niż przed rokiem.

Zapotrzebowanie na energię elektryczną oraz paliwa na świecie będzie wzrastać w długim okresie. Wzrost ten spowodowany będzie globalnym wzrostem gospodarczym oraz przyrostem naturalnym. Według World Coal Institute obecne zużycie energii jest 2 razy większe niż 20 lat temu i przez

najbliższe 20 lat ilość potrzebnej energii ulegnie ponownie podwojeniu. Znaczny udział w tym wzroście przypadnie na sektor wydobywczy węgla.

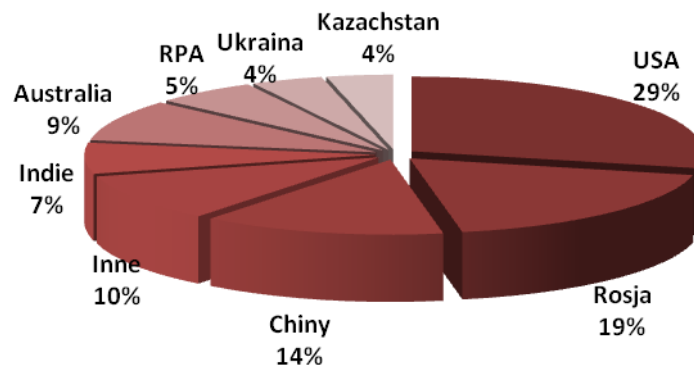
Największy wzrost spowodowany będzie przez kraje związane z tzw. *emerging markets* t.j. Chiny czy Indie. Wiele krajów opiera swoją politykę energetyczną na węglu. Bogata w surowce Rosja swój sektor energetyczny zbudowała głównie na gazie ziemnym oraz węglu.

Globalne zasoby węgla szacowane są na około 200 lat czyli o wiele dłużej niż zasoby ropy naftowej czy gazu ziemnego. Rozwój nowych technologii pozyskiwania energii z węgla pozwolił na podniesienie skuteczności spalania węgla oraz ograniczenie emisji do atmosfery substancji szkodliwych. Według opracowania World Energy Outlook 2006 węgiel był źródłem ok. 24% wyprodukowanej energii w 2004 roku. Szacunki wskazują iż jego udział w produkcji energii w roku 2030 powinien kształtować się na podobnym poziomie. Oznacza to, że globalny przyrost zużywanych surowców przełoży się na proporcjonalny wzrost zużywanego węgla. Alternatywne źródła energii oraz energia atomowa nie będą w stanie zaspokoić wzrastającego globalnego popytu na energię. Ponadto kraje posiadające większe zasoby węgla będą zainteresowane pozyskiwaniem energii z tego surowca.

Ograniczoność zasobów węgla oraz innych surowców zmieniła również podejście do ich wydobycia. Tendencje w wydobyciu węgla na świecie zmierzają do jak najdokładniejszej eksploatacji złoża, które umożliwia metoda ścianowa. Zmiany te są korzystne dla producentów zaawansowanych technicznie maszyn do wydobycia węgla jakimi są spółki Grupy FAMUR, gdyż maszyny przez nie produkowane pozwalają eksploatować złoża w sposób najbardziej efektywny.

Światowe zapasy węgla

Źródło: British Petroleum, Statistical Review of World Energy 2008

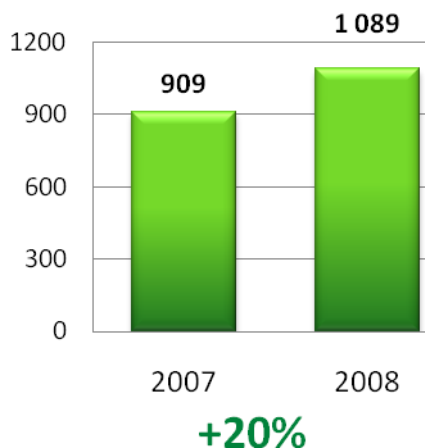
Dodatkowym wewnętrznym czynnikiem rozwoju spółki będą planowane inwestycje. Dnia 23.09.2008 roku spółka FAMUR S.A. otrzymała zezwolenie na prowadzenie działalności na terenie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (KSSE) do dnia 08.08.2016 roku. Realizacja inwestycji na terenie KSSE umożliwi FAMUR S.A. uzyskanie pomocy publicznej w wysokości do 40% wartości poniesionych wydatków inwestycyjnych, w postaci zwolnienia od podatku od dochodów z działalności prowadzonej na terenie Strefy. Inwestycja ma objąć rozbudowę i modernizację istniejącego przedsiębiorstwa. Jej zakończenie planowane jest do dnia 31.12.2011 roku, jednak ostateczne decyzje w tej sprawie zostaną podjęte w rozpoczętym roku obrotowym. Ostateczna kwota planowanych wydatków inwestycyjnych jest obecnie przedmiotem kolejnych analiz ze względu na sytuację spowodowaną zawirowaniami na światowych rynkach finansowych. Jest również trudna do sprecyzowania ze względu na fakt dużych wahań kursów walutowych (większość planowanych wydatków na maszyny denominowana w EUR).

6. Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej Famur S.A.

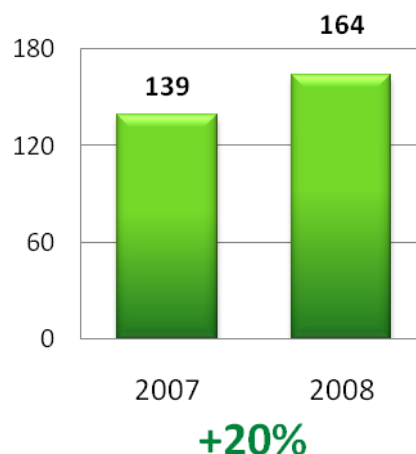
Wybrane dane finansowe:	2008 tys. zł	2007 tys. zł
Przychody netto ze sprzedaży	1 089 070	909 164
Sprzedaż krajowa	583 942	456 812
% sprzedaży ogółem	53,6%	50,2%
Sprzedaż eksport	505 128	452 352
% sprzedaży ogółem	46,4%	49,8%
Zysk na działalności operacyjnej	164 172	138 544
Zysk netto	59 070	115 353
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	222 336	-18 103
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	-32 562	-153 969
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	-94 394	118 030
Przepływy pieniężne razem	95 380	-54 042
Liczba akcji	481 500 000	481 500 000
Zysk netto na jedną akcję zwykłą (zł)	0,1227	0,2396
Rozwodniony zysk netto na 1 akcję zwykłą (zł)	0,1227	0,2396
Wartość księgowa na jedną akcję (zł)	1,3404	1,2189
Rozwodniona wartość księgowa na 1 akcję (zł)	1,3404	1,2189
Wyplacona dywidenda na 1 akcję	0	0
Suma aktywów	1 309 310	1 164 377
Kapitały własne	645 387	586 910
Zobowiązania	505 860	431 552
Kredyty krótkoterminowe i długoterminowe	195 723	274 338

Sprzedaż Grupy Kapitałowej w 2008 roku wzrosła o ponad 179 mln zł przekraczając poziom 1 mld zł, co stanowi 20% wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Na tak znaczny wzrost przychodów wpłynęła w głównej mierze konsolidacja wyników Odlewni Żeliwa ŚREM. (w roku 2007 Odlewnia była konsolidowana dopiero od II półrocza).

Sprzedaż (mln zł)

Zysk operacyjny (mln zł)

Sprzedaż do największych polskich producentów węgla w latach 2006 i 2007 przekroczyła 300 milionów złotych w każdym roku. W 2008 roku kształtowała się następująco:

Kompania Węglowa S.A.*	146 190 tys. zł
Katowicki Holding Węglowy S.A.*	95 810 tys. zł
Jastrzębska Spółka Węglowa S.A.	74 388 tys. zł
Razem	316 388 tys. zł

* Uwzględniono również sprzedaż poprzez umowy konsorcjum zawarte z Węgłokoks S.A.

Wzrost skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży w 2008 roku został zrealizowany zarówno na krajowym, jak i zagranicznym rynku. Sprzedaż eksportowa wzrosła w głównej mierze dzięki konsolidowaniu wyników Odlewni Żeliwa ŚREM, która ok. 60 % swojej produkcji sprzedaje za granicę. Dynamika zysku na poziomie operacyjnym wyniosła 20%, co pozwoliło osiągnąć zysk operacyjny o wartości 164 mln zł w ujęciu nominalnym, przy osiągnięciu marży na poziomie porównywalnym do roku ubiegłego w wysokości 15%. Utrzymanie marży w kontekście konsolidacji wyników Odlewni Żeliwa ŚREM za cały rok oraz prowadzonej restrukturyzacji majątkowej oraz osobowej można ocenić pozytywnie. Wzrost zysku operacyjnego i utrzymanie marży było możliwe do osiągnięcia dzięki znacznej poprawie marży w segmencie maszyn górniczych, mimo poniesienia straty na pozostałej działalności operacyjnej w wysokości 37,8 mln zł. Powyższa strata spowodowana była w głównej mierze podwyższonymi kosztami związanymi z likwidacją środków trwałych i złomowaniem zapasów oraz utworzonymi rezerwami.

Zysk netto w 2008r. wyniósł 59,1 mln zł i był niższy o 49 % od zysku wypracowanego w analogicznym okresie roku ubiegłego. Czynniki mający znaczący wpływ na poziom wypracowanego zysku netto były poniesione koszty finansowe w wysokości 117 mln zł związane głównie z odsetkami (podwyżki stóp procentowych w I połowie 2008) od zaciągniętych kredytów 26,6 mln zł oraz ujemną wyceną kontraktów terminowych 81,8 mln zł spowodowaną gwałtownym osłabieniem polskiej waluty w II półroczu roku 2008. Spółki Grupy FAMUR S.A. nie stosują rachunkowości zabezpieczeń. Grupa ogranicza ryzyko walutowe poprzez zawieranie walutowych transakcji terminowych, przez co gwarantuje sobie budżetową marżę realizowanego kontraktu. Jako instrumenty zabezpieczające wybrano kontrakty terminowe forward, spółki Grupy FAMUR nie posiadały opcji walutowych.

Skonsolidowany bilans i wskaźniki

	31.12.2008	31.12.2007		31.12.2008	31.12.2007
Aktywa trwałe	553 272	537 004	Kapitał własny	665 355	606 915
Wartości niematerialne	101 456	100 812	Kapitał zakładowy	4 815	4 815
Rzeczowe aktywa trwałe	384 107	393 902	Kapitał zapasowy	461 557	336 008
Należności długoterminowe	8 383	5 500	Różnice kurs. z przeliczenia jedn.	- 161	-178

Inwestycje długoterminowe	18 656	12 383	Zyski zatrzymane	179 176	246 265
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	40 670	24 407			
Aktywa obrotowe	756 038	627 373	Zobowiązania i rezerwy	643 955	557 462
Zapasy	208 191	190 143	Rezerwy na zobowiązania	138 095	125 910
Należności krótkoterminowe	417 226	404 565	Zobowiązania długoterminowe	95 326	143 630
K. aktywa przeznaczone do obrotu	-	188	Zobowiązania krótkoterminowe	408 786	287 625
Krótkoterminowe aktywa finansowe	1 809	1 051	Pozostałe zobowiązania	1 748	297
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	123 990	28 610			
Rozliczenia międzyokresowe	4 822	2 816			
AKTYWA RAZEM	1 309 310	1 164 377	PASYWA RAZEM	1 309 310	1 164 377

Wzrost skonsolidowanej sumy bilansowej w stosunku do 2007 wyniósł 12%. W zakresie aktywów trwałych największy nominalny wzrost można zaobserwować w aktywach z tytułu odroczonego podatku (16,3 mln zł).

Wzrost zapasów o 18 mln zł w stosunku do roku 2007 spowodowany był wysokim stanem materiałów do produkcji oraz produkcji w toku w spółkach FAZOS oraz GEORYT. Ogólnie wysoki stan zapasów związany jest ze specyfiką działalności. Między innymi spółka FAMUR zobowiązana jest utrzymywać wysokie stany magazynowe związane z obsługą serwisową dzierżawionych kombajnów, gdzie składowane są części zamienne o znacznej wartości oraz z uwagi na krótkie terminy realizacji kontraktów utrzymuje zapasy standardowych podzespołów, aby móc efektywnie realizować usługi serwisowe. W połączeniu jednak ze zwiększoną sprzedażą w roku 2008r. wskaźnik rotacji zapasów dla Grupy spadł o 6 dni i wyniósł 69 dni. Należności kształtują się na podobnym poziomie do 31.12.2007r. a wskaźnik rotacji należności z tytułu dostaw i usług na skutek zwiększonej sprzedaży osiągnął wartość 125 dni, notując spadek o 11 dni. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec 2008r. osiągnęły w Grupie poziom 123,9 mln zł, wykazując wzrost o 95,4 mln zł.

Po stronie pasywów skonsolidowane kapitały własne Grupy FAMUR wzrosły o 58,4 mln zł osiągając poziom 665 mln zł. Wzrost ten spowodowany jest wypracowaniem zysku w roku 2008. Poziom kapitałów na koniec roku 2008 osiągnął wartość 50,1% aktywów.

Spadek zobowiązań długoterminowych o 48,3 mln zł związany jest ze spłatą kredytów długoterminowych. Kredyty zarówno długoterminowe jak i krótkoterminowe kształtują się na poziomie 29% kapitałów własnych. Łączne zadłużenie wobec instytucji finansowych wynosi 195,7 mln zł i jest niższe od roku ubiegłego o 78,6 mln zł. Wskaźnik ogólnego zadłużenia oscyluje wokół 38,6% co należy uznać za bezpieczny poziom. Obsługa kredytów nie jest zagrożona – świadczy o tym m.in. wskaźnik pokrycia odsetek: 6,9x na koniec 2008r. Na wzrost zobowiązań krótkoterminowych w kwocie 121,2 mln zł największy wpływ ma zwiększenie zobowiązań z tytułu dostaw i usług o 24,9 mln zł oraz wzrost zobowiązań krótkoterminowych związanych z walutowymi kontraktami terminowymi o 82,1 mln zł. Wskaźnik rotacji zobowiązań wzrósł do poziomu 60 dni.

Przepływy pieniężne

Operacyjne przepływy na koniec 2008r. wyniosły 222,3 mln zł. Z działalności inwestycyjnej Grupa wygenerowała ujemne przepływy pieniężne w wysokości 32,6 mln zł. Przepływy pieniężne z działalności finansowej Grupy były również ujemne i wyniosły – 94,4 mln zł co wiązało się ze spłatą części zadłużenia wobec banków. Środki pieniężne na koniec 2008r. osiągnęły poziom 123,9 mln zł.

Podstawowe wskaźniki:	2008	2007	
Wskaźnik płynności ogólny	1,8	2,2	aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe
Wskaźnik płynności szybki	1,3	1,5	(aktywa obrotowe – zapasy - RMK krótkoterminowe) / zobowiązania krótkoterminowe
Wskaźnik rotacji należności (dni)	125	136	należności z tytułu dostaw i usług oraz leasingu / przychody ze sprzedaży x liczba dni
Wskaźnik rotacji zapasów (dni)	69	75	zapasy / przychody ze sprzedaży x liczba dni
Wskaźnik rotacji zobowiązań (dni)	60	57	zobowiązania z tytułu dostaw i usług / koszt wytworzenia x liczba dni
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	38,6%	37,1%	kapitały obce / aktywa ogółem
Wskaźnik pokrycia odsetek	6,9	8,5	EBIT / odsetki

Wskaźnik rentowności sprzedaży	18,5%	14,8%	<i>zysk ze sprzedaży / przychody ze sprzedaży</i>
Wskaźnik rentowności netto	5,4%	12,7%	<i>zysk netto / przychody ze sprzedaży</i>

W najbliższym okresie nie należy oczekiwać istotnych zmian w strukturze sprzedaży Grupy Kapitałowej FAMUR S.A. Nadal głównymi źródłem przychodów pozostanie sprzedaż dla sektora górniczego (segment maszyn górniczych oraz pozostałych urządzeń dla górnictwa) oraz sprzedaż odlewów. Ogólnosiłowa sytuacja gospodarcza oraz recesja z którą zmagają się obecnie wiele państw może z pewnością wpłynąć na sprzedaż Grupy Kapitałowej na rynkach światowych jak i w kraju. Prognoza dla Polski przyjęta przez Rząd zakłada wzrost gospodarczy. Krajowe spółki węglowe podtrzymują swoje plany inwestycyjne i nie przewidują cięcia wydatków w tym zakresie. Obecnie spółki nie doświadczają spadku zamówień z rynku krajowego. Niewiadomą pozostaje jednak data wyjścia z kryzysu gospodarek światowych. Na rynkach zagranicznych niewątpliwie sprzyja osłabienie się polskiej waluty i wzrost konkurencyjności cenowej produktów Grupy. Jako sektory, które najbardziej uległy wpływowi światowego kryzysu wymienia się m.in. przemysł stoczniowy i samochodowy, a więc odbiorców odlewów z Odlewni Żeliwa ŚREM. Można spodziewać się zatem osłabienia sprzedaży odlewów w najbliższym czasie, która jednak na przychody może mieć ograniczony wpływ ze względu na osłabienie złotego (ponad 60% produkcji OŻ ŚREM jest eksportowane). Na przychody eksportowe może również wpłynąć ewentualna realizacja kontraktu na rynku chińskim we współpracy z KOPEX S.A. oraz obecnie zawieszonego w realizacji drugiego kontraktu na rynku meksykańskim.

7. Informacje dodatkowe

7.1 Źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji, w towary i usługi

FAMUR S.A. w pewnej części sprawuje funkcję koordynatora dostaw materiałów dla całej grupy kapitałowej. Grupa posiada zdywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji tak więc nie występuje uzależnienie od jednego lub więcej dostawców. Wzrost skali działalności Grupy FAMUR wykreował możliwości bardziej atrakcyjnych zakupów materiałowych poprzez wykorzystywanie efektu skali. Największym zamawiającym w ramach Grupy FAMUR jest Pioma oraz FAZOS, który zamawia duże ilości stali do produkowanych obudów zmechanizowanych. Część zaopatrzenia realizowana jest w ramach grupy kapitałowej gdzie dostawcami są m.in. Pioma-Odlewnia (odlewy) oraz Georyt (układy sterowania obudów ścianowych).

7.2 Inwestycje w finansowe aktywa trwałe

W 2008 roku miał miejsce szereg zdarzeń związanych z inwestycjami w aktywa finansowe. Wszystkie one dotyczyły nakładów inwestycyjnych związanych ze wzmacnianiem Grupy Kapitałowej. Część zdarzeń miała za zadanie uporządkowanie jej struktury. Spółka na bieżąco w raportach kwartalnych informowała o w/w zmianach. Poniżej przedstawiamy podsumowanie najważniejszych z nich.

1. Rejestracja przez Sąd spółek FAMUR MACHINERY Sp. z o.o. oraz FAMUR Sp. z o.o., które będą zajmować się produkcją kombajnów oraz działalnością handlową.
2. W pierwszym kwartale 2008r. dokończono proces przekształcania związany z przeniesieniem produkcji ze spółki PIOMA ODLEWNIA do spółki-córki PIOMA ODLEWNIA ZAKŁAD PRODUKCYJNY Sp. z o.o. W związku z tym PIOMA ODLEWNIA Sp. z o.o. (aktualnie Polska Grupa Odlewnicza S.A.) zaprzestała produkcji i będzie skupiać się na zagadnieniach zarządczych w grupie odlewniczej.
3. 28 marca 2008r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego w PIOMA ODLEWNIA ZAKŁAD PRODUKCYJNY Sp. z o.o. Kapitał podniesiono o kwotę 35.049,7 tys. zł. Ponieważ podwyższony kapitał w całości został pokryty przez PIOMA ODLEWNIA Sp. z o.o., nie uległa zmianie struktura właścicielska i spółka nadal posiada 100% udziałów w PIOMA ODLEWNIA ZAKŁAD PRODUKCYJNY Sp. z o.o.
4. 24 kwietnia 2008r. FAMUR S.A. nabył od swojej spółki zależnej DAMS GmbH 425 udziałów w spółce Fabryka Hydrauliki Sterowniczej DAMS Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 425 tys. zł za cenę

860 tys. EUR. W wyniku transakcji FAMUR S.A. uzyskał 100% udziału w kapitale zakładowym FHS DAMS dających tyle samo głosów w Zgromadzeniu Wspólników.

5. 12 maja 2008r. zarejestrowano przekształcenie PIOMA ODLEWNIA Sp. z o.o. w spółkę POLSKA GRUPA ODLEWNICZA S.A. Kapitał zakładowy nie uległ zmianie - wynosi 41 760 tys. zł i dzieli się na 41 760 000 akcji zwykłych, dających tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. W wyniku przekształcenia nie uległa zmianie struktura właścicielska spółki, udział FAMUR S.A. w kapitale spółki stanowi 100%.
6. Pod koniec drugiego kwartału FAMUR S.A. objął 2037 udziałów w podwyższonym kapitale w spółce GEORYT – CENTRUM PRODUKCYJNE Sp z o.o. o wartości nominalnej 500 zł każdy w cenie emisyjnej 5.000 zł za udział. Łączna cena emisyjna w wysokości 10 185 tys. zł została uregulowana w drodze potrącenia z wierzytelnością przysługującą FAMUR S.A. W dniu 13 sierpnia 2008 Sąd zarejestrował powyższą zmianę. Kapitał zakładowy po zarejestrowaniu podwyższenia wynosi 4 518 500 zł oraz dzieli się na 9 037 równych i niepodzielonych udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, dających tyle samo głosów na Zgromadzeniu Wspólników. Jedynym udziałowcem spółki pozostał FAMUR S.A.
7. 1 lipca 2008 zarejestrowano podział spółki zależnej PIOMA S.A. W wyniku podziału została wydzielona nowa spółka pod firmą PIOMA INDUSTRY Sp. z o.o. z kapitałem zakładowym w wysokości 22 700 000 zł, który dzieli się na 227 000 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy. Wszystkie udziały w nowopowołanej spółce objął FAMUR S.A. W wyniku dokonanego podziału kapitał zakładowy spółki PIOMA S.A. został obniżony do kwoty 5 800 000 i dzieli się na 58 000 000 akcji o wartości nominalnej 0,1 zł każda. Jedynym akcjonariuszem obu spółek pozostał FAMUR S.A.
8. W dwóch transakcjach w drugiej połowie roku FAMUR S.A. sprzedał wszystkie posiadane akcje w spółce zależnej Famur International Trade S.A. za łączną kwotę 1,0 mln zł. Nabywcami akcji były osoby zarządzające oraz Famur International Trade S.A. (przy czym część akcji skutecznie przeszła na kupującego w styczniu 2009r.). Zbycie akcji związane było z przejęciem kontroli nad wymienioną spółką przez fundusz Private Equity Avallon MBO. Zmieniono nazwę spółki na FITEN S.A.
9. W dniu 30 lipca 2008 Zarząd FAMUR S.A. powziął uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego w spółce Polskie Centrum Techniki Górniczej Sp. z o.o. o kwotę 125 tys. zł w drodze ustanowienia 2,5 tys. nowych udziałów o wartości nominalnej 50 zł każdy, które zostały objęte po cenie emisyjnej 1080 zł.
10. Dnia 28 sierpnia 2008 roku spółka zależna od FAMUR S.A. - Odlewnia Żeliwa Śrem S.A., zbyła wszystkie posiadane przez siebie udziały w spółce Odlewnia Żeliwa – Zakład Usług Technicznych ETMA Sp. z o.o. o wartości nominalnej 50 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 1 541 300 zł. Udziały zostały sprzedane za łączną kwotę 50 000 zł na rzecz osoby fizycznej niepowiązanej z FAMUR S.A. oraz osobami nim zarządzającymi i nadzorującymi.
11. 29 sierpnia 2008 zmianie uległa nazwa spółki GEORYT – CENTRUM PRODUKCYJNE Sp. z o.o. Obecnie spółka nosi nazwę GEORYT Sp. z o.o.
12. Dnia 23.10.2008r. podjęto uchwałę o zmianie nazwy spółki zależnej PIOMA ODLEWNIA-ZAKŁAD PRODUKCYJNY Sp. z o.o. na PIOMA ODLEWNIA Sp. z o.o. Zmiana została zarejestrowana w KRS w dniu 22 grudnia 2008r.

7.3 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje z podmiotami powiązanymi dotyczyły transakcji handlowych dokonywanych w ramach bieżącej działalności gospodarczej prowadzonej przez poszczególne Spółki Grupy FAMUR. W opinii Zarządu transakcje te oparte były na cenach rynkowych i były transakcjami typowymi i rutynowymi. Szczegółowa informacja na temat transakcji z podmiotami powiązanymi została przedstawiona w pkt. 51 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy FAMUR S.A.

7.4 Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz zobowiązania warunkowe

A) Zestawienie zaciągniętych kredytów

(kredyty inwestycyjne przedstawiono wg salda pozostającego do spłaty, natomiast kredyty obrotowe wg stanu zadłużenia na koniec 2008 roku wraz ze wskazaniem wysokości przyznanego limitu kredytowego).

Nazwa jednostki	Kwota kredytu	Stan zadłużenia na 31.12.2008r.	Oprocentowanie	Termin spłaty
FAMUR SA				
NORDEA Bank Polska SA	25 000	5 342	WIBOR 1M+marża	2009-05-15
NORDEA Bank Polska SA	5 306	5 306	WIBOR 1M+marża	2011-02-28
Raiffeisen Bank Polska SA	17 997	17 997	WIBOR 1M+marża	2010-10-29
RAZEM	48 303	28 645		
FAZOS SA				
Deutsche Bank PBC SA	30 000	29 462	WIBOR 1M+marża	2011-11-30
Raiffeisen Bank Polska SA	20 000	0	WIBOR 1M+marża	2009-07-31
Raiffeisen Bank Polska SA	10 000	10 000	WIBOR 1M+marża	2009-07-31
RAZEM	60 000	39 462		
NOWOMAG SA				
Raiffeisen Bank Polska SA	10 000	5 175	WIBOR 1M+marża	2009-07-31
PIOMA SA				
NORDEA Bank Polska SA	30 000	17 192	WIBOR 1M+marża	2009-05-15
NORDEA Bank Polska SA	25 000	25 000	WIBOR 1M+marża	2011-02-28
wycena kredytów		-12		
RAZEM	55 000	42 180		
PIOMA INDUSTRY Sp. z o.o.				
NORDEA Bank Polska SA	15 000	15 000	WIBOR 1M+marża	od 2009-02-28 do 2011-02-28
wycena kredytu		-4		
RAZEM	15 000	14 996		
POLSKA GRUPA ODLEWNICZA SA				
NORDEA Bank Polska SA	58 840	58 840	WIBOR 1M+marża	od 2010-03-31 do 2012-06-30
wycena kredytu		-161		
RAZEM	58 840	58 679		
Odlewnia Żeliwa Śrem SA				
NORDEA Bank Polska SA	50 000	6 422	WIBOR 1M+marża	21.11.2010
Kredyty razem	297 143	195 559		

B) Wykaz udzielonych pożyczek

Pożyczkodawca	Pożyczkobiorca	Termin spłaty	Kwota pożyczki	Kwota zadłużenia	Oprocentowanie
FAMUR SA	DAMS GmbH	2009-01-31	4 392	1 453	stałe
PIOMA SA	FAZOS SA	2009-03-31	4 000	4 000	WIBOR 1M+marża
OŻ ŚREM S.A.	PGO S.A.	2009-02-04	5 300	5 300	WIBOR 1M+marża
PIOMA Odlewnia Sp. z o.o.	PGO S.A.	2009-03-31	7 400	7 400	WIBOR 1M+marża
PIOMA Odlewnia Sp. z o.o.	PGO S.A.	2009-03-31	450	450	WIBOR 1M+marża
PIOMA Odlewnia Sp. z o.o.	PGO S.A.	2009-03-31	4 500	4 500	WIBOR 1M+marża
RAZEM			26 042	23 103	

C) Należności i zobowiązania warunkowe Grupy FAMUR

TYTUŁ	31.12.2008	31.12.2007
Należności warunkowe	-	-
Zobowiązania warunkowe	20 013	26 225
Na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Na rzecz pozostałych jednostek:	20 013	26 225
- udzielone gwarancje	19 131	16 548
- wartość umorzona z tytułu postępowania układowego	-	8 772

- poręczenie kredytu POLMETAL przez FAZOS SA	688	688
- inne	194	217

D) Poręczenia i gwarancje

Podmiot	Tytuł poręczenia	Termin	Kwoty poręczeń, gwarancji	Warunki
Udzielone przez FAMUR:				
FAZOS SA	Umowa z Raiffeisen Bank Polska	2009-07-31	9 000	bez wynagrodzenia
FITEN SA	Poręczenie – Gwarancja, Umowa z Nordea Bank Polska SA	2009-05-04	1 010	0,4% rocznie, płatne kwartalnie
RAZEM			10 010	
Udzielone przez FAZOS:				
POLMETAL Sp. z o.o.	Poręczenie wekslowe	Do czasu spłaty zobowiązania lub zwolnienia z długu	688	bez wynagrodzenia; zabezpieczenie: 5 weksli na kwotę 1.000 tys. zł każdy wraz z deklaracją wekslową
Udzielone przez Pioma Odlewnia Sp. z o.o.:				
Polska Grupa Odlewnicza SA	Poręczenie - Umowa z Nordea Bank Polska SA	2012-06-30	75 000	0,25% kwoty kredytu

7.5 Postępowania sądowe

Nie toczą się żadne postępowania przed sądem, organem właściwym do postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań lub wierzytelności, których jednostkowa lub łączna wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych FAMUR S.A.

7.6 Badania i Rozwój

Obszar dziedziny „Badań i Rozwoju” przejęła w grupie kapitałowej spółka zależna Polskie Centrum Techniki Górniczej specjalizująca się w nowoczesnych rozwiązaniach sprzętowych i informatycznych dedykowanych dla górnictwa. W minionym roku FAMUR pracował nad kombajnem elektrycznym nowej generacji FS400 otwierającym innowacyjną linię produktową w ofercie spółki. Projekt FS400 to nowy etap rozwoju konstrukcji kombajnów ścianowych będący rozwinięciem sprawdzonej w kombajnie KGE-750F budowy modułowej oraz nowej architektury zasilania elektrycznego w koncepcji „multiwolt”. Kombajn wyposażono w nowy system posuwu umożliwiający uzyskanie większych sił i prędkości posuwu. Innowacją na skalę światową jest wprowadzenie do systemu sterowania i nadzoru zaawansowanych układów wibrodiagnostyki przekładni. System diagnostyki pod nazwą FAMAC VIBRO jest produktem spółki PCTG. Zadaniem powyższego systemu jest analiza stanu technicznego przekładni i wykrywanie stanów przedawaryjnych a przez to podnoszenie stopnia dyspozycyjności kombajnów produkowanych przez spółkę FAMUR.

7.7 Ochrona środowiska

Spółki Grupy FAMUR prowadzą działalność statutową zgodnie z wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska. W większości wypadków działalność prowadzona jest w oparciu o jednostkowe pozwolenia na wytwarzanie odpadów, emisję szkodliwych substancji do powietrza oraz pozwolenia wodno-prawne.

Działalność spółek wpływając na stan środowiska naturalnego nie powoduje zagrożeń, co jest udokumentowane w wymaganych prawem sprawozdaniach o braku przekroczenia dopuszczalnych wartości odpadów i emisji.

Spółka FAZOS S.A. ze względu na szczególny charakter prowadzonych procesów (galwanizernia) posługuje się pozwoleniem zintegrowanym. Także spółka Odlewnia Śrem ze względu na objęcie swoją działalnością oprócz odlewni elektrociepłowni i składowiska odpadów przemysłowych posługuje się dla każdego z tych obszarów działalności odrębnym pozwoleniem zintegrowanym. Spółka Odlewnia Śrem jako jedyna w Grupie, może prowadzić zgodnie z posiadanym pozwoleniem wg Krajowego Planu Rozdziału Uprawnnień do emisji dwutlenku węgla - nadzorowaną sprzedaż CO₂.

8. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Zarządzanie zasobami finansowymi Grupy Kapitałowej jest na zadowalającym poziomie. Wszelkie zobowiązania publiczno-prawne oraz względem pracowników są regulowane terminowo. Zaciągnięte kredyty obsługiwane są bez zakłóceń tj. kolejne raty kapitałowe jak również odsetki płacone w okresach miesięcznych regulowane są na bieżąco. Na chwilę obecną nie występują zagrożenia mogące pogorszyć płynność finansową Grupy FAMUR S.A. Źródła finansowania działalności są w dużym stopniu zdywersyfikowane i w razie utraty jednego z nich w każdej chwili można zastąpić je innym o porównywalnym poziomie kosztów. Dźwignia finansowa nadal wykorzystywana jest w niskim stopniu co dodatkowo stanowi czynnik komfortu.

9. Umowy znaczące

W roku 2008 opublikowanych zostało 13 komunikatów o zawarciu znaczących umów handlowych (w tym 3 dotyczyły umów w ramach Grupy Kapitałowej). Ponieważ poziom kapitałów własnych FAMUR S.A. jest znaczny (na koniec 2008 wynosił ponad 516 mln zł), część z komunikatów dotyczyła szeregu umów spółek Grupy FAMUR z danym kontrahentem, których suma łącznie przekraczała poziom 10% kapitałów własnych FAMUR S.A. (co oznaczało spełnienie kryterium „umowy znaczącej”).

Łączna wartość opublikowanych kontraktów wyniosła 497,2 mln zł. Kwota ta nie zawiera wartości umów wewnętrznych w ramach Grupy Kapitałowej oraz kontraktu na rynku chińskim podpisanego w ramach współpracy z firmą KOPEX S.A. z uwagi na przesunięcie realizacji dostaw.

10. Informacje o podmiocie uprawnionym do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych jest BDO Numerica International Auditors & Consultants Sp. z o.o. (następca prawny BDO Numerica S.A.) z siedzibą w Warszawie. Poniżej podano zestawienie umów na badanie/przegląd sprawozdań za rok 2008 zawartych przez FAMUR S.A. z audytorem oraz wysokość przysługującego wynagrodzenia:

Data umowy	Przedmiot umowy	Wynagrodzenie (netto, zł)
21.07.2008	– przegląd śródrocznego sprawozdania finansowego za I półrocze 2008 r.	20 000
	– przegląd skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za I półrocze 2008r	22 000
	– badanie sprawozdania finansowego FAMUR S.A. za 2008r.	45 000
	– badanie skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej za 2008r.	23 000
RAZEM:		110 000

Umowy zawarte z BDO Numerica S.A. w roku poprzednim wyniosły 110 tys. zł.

11. Istotne czynniki ryzyka i zagrożeń wpływających na działalność spółki

Niżej wymienione ryzyka są typowe zarówno dla grupy kapitałowej jak i FAMUR S.A.

Ryzyko ograniczonej dywersyfikacji źródeł przychodów

Znaczna część przychodów Grupy FAMUR S.A. pochodzi z polskiego sektora górnictwa węgla kamiennego. Z tego też względu są one w sposób istotny uzależnione od bieżącej koniunktury w tej branży. Ograniczenie zamówień ze strony polskiego górnictwa węgla kamiennego może powodować trudności w szybkim znalezieniu nowego kręgu odbiorców na maszyny górnicze na rynkach zagranicznych. Grupa FAMUR S.A. stara się ograniczać powyższe ryzyko zwiększaniem dywersyfikacji geograficznej rynków zbytu, która pozwala wykorzystywać różnice w czynnikach kształtujących koniunkturę na rynkach lokalnych. Jednocześnie dzięki przejęciu Odlewni Żeliwa ŚREM S.A. w większym stopniu zdywersyfikowana została sprzedaż Grupy, zwiększając w jej strukturze udział odlewów dla różnych gałęzi przemysłu.

Rola kadry inżyniersko – technicznej

Grupa FAMUR S.A. ma pełną świadomość tego, że jej możliwości w zakresie realizacji kontraktów wynikają w dużej mierze ze zdolności do sprawnego, samodzielnego opracowywania pełnej dokumentacji produkowanych maszyn i urządzeń. Proces przygotowania produkcji każdej maszyny związany jest z szeregiem prac o charakterze projektowo-konstrukcyjnym i techniczno-produkcyjnym. Warunkiem wytworzenia produktu spełniającego określone wymagania techniczne jest dysponowanie wysoko wykwalifikowaną kadrą inżynierską. Kadra techniczno-inżynierska stanowi kluczową grupę pracowników w Grupie oraz spółce FAMUR. Ewentualna utrata istotnej części kadry inżynierskiej, odpowiedzialnej za prace projektowe, technologiczne i konstrukcyjne może powodować opóźnienia realizacji kontraktów.

Działalność Grupy FAMUR jest też związana z zapotrzebowaniem na wysokokwalifikowaną kadrę robotników, posiadających duże doświadczenie i wysokie umiejętności w produkcji skomplikowanych technologicznie maszyn. Także wdrażanie nowych konstrukcji wymaga kadry inżynierskiej posiadającej doświadczenie konstrukcyjne. Istnieje ryzyko, że w przyszłości utrudnione będzie zatrudnienie wystarczającej ilości osób z odpowiednim doświadczeniem, wykształceniem i kwalifikacjami zawodowymi, co może negatywnie oddziaływać na możliwość zwiększania produkcji i wdrażania nowych maszyn, konstrukcji i rozwiązań technicznych.

Wpływ sytuacji makroekonomicznej

Dla spółek Grupy FAMUR S.A. duży wpływ na skalę realizowanych obrotów ma sytuacja makroekonomiczna i tempo wzrostu ekonomicznego w Polsce oraz polityka gospodarcza rządu. Zapowiedzi częściowej prywatyzacji kopalń przez GPW oraz znaczne planowane nakłady inwestycyjne w kopalniach, stanowią pozytywny sygnał dla Grupy FAMUR w średnioterminowej perspektywie.

Zawirowania na światowych rynkach finansowych zaowocowały dużą niepewnością i spadkiem cen surowców, stóp procentowych oraz dużą zmiennością kursów walut. Zapoczątkowane przez Radę Polityki Pieniężnej pod koniec 2008 roku obniżki stóp procentowych wpłyną pozytywnie na koszt finansowania zewnętrznego. Niepewna sytuacja na rynku niewątpliwie wpłynie na dostępność kredytów i marże instytucji finansowych.

Ryzyko polityczne i ekonomiczne niektórych krajów znacznie wzrosło w ostatnim czasie. Dlatego też spółki Grupy będą brały pod uwagę powyższe czynniki ryzyka przy podpisywaniu ewentualnych umów.

Ryzyko kursowe

Z uwagi na fakt, iż znaczna część produkcji Grupy FAMUR jest eksportowana, narażona jest ona na ryzyko kursowe. Pomiędzy datą zawarcia kontraktów eksportowych na dostawę określonych maszyn/urządzeń a datą ich realizacji mija zwykle okres od 2 do 5 miesięcy, co jest związane z długością cyklu produkcyjnego (w przypadku większych kontraktów eksportowych okres ten jest nawet dłuższy). Ponieważ jednocześnie podstawowa część kosztów produkcji ponoszona jest w złotych, Grupa FAMUR ponosi ryzyko kursowe związane z działalnością eksportera. Grupa podejmuje działania mające na celu minimalizację tego ryzyka poprzez: zawieranie zabezpieczających walutowych transakcji terminowych (F/X forward) oraz stosowanie w niektórych przypadkach przedpłat na dostawy.

Mocna deprecjacja polskiej waluty obserwowana od połowy 2008 roku niewątpliwie pozytywnie wpływa na konkurencyjność cenową produktów Grupy FAMUR na rynkach światowych. Jednak w zakresie podpisanych już umów wpływa na zwiększone koszty finansowe związane z wyceną i rozliczeniem instrumentów zabezpieczających kursy budżetowe realizowanych kontraktów. Wycenę instrumentów pochodnych na dzień bilansowy przedstawia poniższa tabela:

Instrumenty pochodne (grupy instrumentów)	Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego lub grupy przepływów	Wycena instrumentów pochodnych na dzień 31.12.2008 (TPLN)	Zysk / strata (TPLN)	Zabezpieczane ryzyko
Forward - sprzedaż EUR	I kwartał 2009	105 495	-21 126	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	II kwartał 2009	118 781	-19 893	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż EUR	IV kwartał 2009	8 564	-605	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	I kwartał 2009	124 768	-33 828	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż USD	II kwartał 2009	6 543	-326	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż CZK	I kwartał 2009	45 796	-5 706	Ryzyko walutowe
Forward - sprzedaż CZK	III kwartał 2009	5 128	-638	Ryzyko walutowe
Razem sprzedaż		415 076	-82 122	
Forward - kupno EUR	I kwartał 2009	-1 927	742	Ryzyko walutowe
Razem kupno		-1 927	742	
Razem kupno i sprzedaż		413 148	-81 380	

12. Oświadczenia Zarządu Famur S.A.

Rzetelność sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wedle naszej najlepszej wiedzy roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej FAMUR S.A. za 2008 rok i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy oraz jej wynik finansowy. Sprawozdanie to zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy FAMUR w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Audyt

BDO Numerica International Auditors & Consultants Sp. z o.o. - podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej FAMUR S.A. za 2008 rok, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełnili warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

13. Opis systemu kontroli wewnętrznej w Grupie kapitałowej FAMUR S.A.

Główne cechy systemu kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem stosowanego w Grupie Kapitałowej FAMUR S.A. w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych obejmują:

1. Transakcje przeprowadza się na podstawie ogólnej lub szczegółowej ich akceptacji przez kierownictwo / w zależności od wagi dokumentu /,
2. Dokumenty są sprawdzane, akceptowane i opisywane przez osoby odpowiedzialne zarówno rachunkowo jak i merytorycznie,

3. Każda transakcja jest odpowiednio weryfikowana przez dział prawny aby umożliwić prawidłowe zgodne z prawem bilansowym i podatkowym ujmowanie w księgach,
4. Stosowanie ustalonych przez kierownictwo procedur kontroli, do których należą:
 - sprawdzanie poprawności rachunkowej zapisów przez osoby odpowiedzialne,
 - kontrola programów i środowiska komputerowych systemów informacyjnych drogą ustanowienia opieki informatyków oraz firm informatycznych,
 - prowadzenie i przegląd kont pomocniczych i zestawień obrotów i sald,
 - zatwierdzanie i kontrola dokumentów,
 - porównywanie z planami wyników finansowych i ich analiza,
5. Wszystkie transakcje i pozostałe zdarzenia są bezzwłocznie ewidencjonowane w prawidłowych kwotach, na odpowiednich kontach i we właściwym okresie obrachunkowym tak, aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnego z określonymi założeniami koncepcyjnymi sprawozdawczości finansowej,
6. Dostęp do aktywów i ewidencji jest możliwy jedynie za zgodą kierownictwa,
7. Zaewidencjonowane aktywa są fizycznie porównywane z rzeczywistym ich stanem w oparciu o postanowienia prawa bilansowego, a w razie wystąpienia różnic podejmowane są odpowiednie działania,
8. Opracowana jednolita polityka rachunkowości dla wszystkich spółek tworzących grupę kapitałową,
9. Bieżąca aktualizacja polityki rachunkowości w oparciu o aktualne postanowienia prawa bilansowego.

Tomasz Jakubowski
Prezes Zarządu

Waldemar Łaski
Wiceprezes Zarządu

Beata Zawiszowska
Wiceprezes Zarządu

Ryszard Bednarz
Wiceprezes Zarządu

Zbigniew Fryzowicz
Wiceprezes Zarządu

Szymon Jarno
Wiceprezes Zarządu